

Een rokertje

Wat hebben we er in vroegere tijden op los gepaft. De ene Hunter sigaret na de andere Roxy, Old Mac, Peter Stuyvesant, Three Castles, Turmac of Golden Fiction. De pakjes teer bevattende saffies met of zonder filter waren niet aan te slepen. En als we geen bruin gebrande vingers van voorgedraaide peuken wilden overhouden, draaiden we ze zelf van lichte, half zware of zware shag. Een zware van Nelle was wel het hoogtepunt van de draaikunst.

En er werd overal gerookt, gesmoord, gepaft en gehalleerd. In de woonkamer, vaak ook in de slaapkamer, het kleinste kamertje van het huis, de keuken, het klaslokaal, het schoolplein en de voetbalkleedkamer en sportkantine. Maar daar niet alleen. Het was een normaal gezicht als je tijdens een tv – uitzending de presentator en zijn slachtoffer van gesprek een sigaret, sigaar of pijp zag roken. De sigaren en de pijp waren vooral voor de hogere klassen bestemd. ‘Jan met de pet’ werd niet geacht een sigaar of pijp te roken. En als ze al een sigaartje rookten dan was het een klein cigarillo-tje, waar de paffer goed aan kon sabbelen en in de hoek van zijn mond kon laten hangen. En de pijp was dan een stenen gevalletje waarmee je als kind ook bellen kon blazen.

Roken hoorde gewoon bij ons dagelijkse bestaan, we wisten niet beter. Het werd wel geacht dat alleen het mannelijke deel van de bevolking rookte en dat het vrouwelijke geslacht zich daarvan verre hield. Deden ze het toch dan daalden ze zwaar in de achting van de medeburger en werden er (vaak in alle stilte en achter de rug) allerlei minder fraaie bijnamen voor hen verzonnen. Het hoogtepunt van vrouwelijke decadentie was wel een foto of afbeelding van een vrouw met een sigaret in een sigarettenpijpje zittend aan de bar van een nachtclub. Sloeries waren het, sletten!

Tabakswaaren bevatten veel ongezonde stoffen. Ook wel teer of nicotine genoemd. Wanneer gezegd wordt dat ‘roken een teer onderwerp’ is, kan niet duidelijker gezegd worden dat het een ongezonde bezigheid was en is. Roken is ongezond en al helemaal als je de walmen via de longen uit de neus laat komen. Dat laatste hoorde gelukkig niet tot mijn vaardigheden, want als ik het wel eens probeerde waren de rapen gaar en kwamen de ongezonde dampen langs mij oren en andere gaten naar buiten. Dus beperkte ik me tot trekken en meteen uitpaffen. En al helemaal toen ik helemaal het voorbeeld van mijn vader ging volgen en alleen nog maar met de sigaar aan de slag ging. Dan wil je het via de longen inademen van rookwolken wel laten en dat heeft mijn longen aanzienlijk gespaard.

Niemand die luidop mopperde over het rookgebruik en dat er al helemaal niet aan de ‘meerokers’ gedacht werd. Zij moesten het toch maar goed vinden dat zij werden bestookt met de kwalijke uitwassen van het rookgedrag van familie en collega’s. En als er al over gemopperd werd, was dat niet vanwege de gezondheidsrisico’s, maar vanwege het feit dat hun kledingstukken dan ook gingen stinken.

In de loop van de afgelopen twintig jaren is het roken aanzienlijk afgenomen. De gezondheidsrisico’s kwamen steeds duidelijker in beeld en de mensen gingen beter nadenken over de risico’s van het roken voor hen zelf en hun medemensen. Steeds minder mensen trekken nu aan een saffie en vaak wordt er tegen hen die het nog wel doen, gezegd: ‘Als je niet buiten roken kunt, ga dan maar buiten roken.’ En dan zie je ze als paria buiten staan om toch een trekje te doen aan iets wat ze lekker vinden.

Die mensen worden vaak zwaar veroordeeld en voor alles wat mooi en lelijk is uitgemaakt en vaak met de nek aangekeken. Toch vind ik dat niet terecht. Sommige mensen hebben nu eenmaal behoefte om af en toe een sigaretje of sigaartje op te steken. Ze zeggen dat ze dan tot

rust komen en nieuwe energie opdoen. Of gewoon dat ze het lekker vinden en niet over hun longen roken. Dat eerste zou best kunnen, maar dan moet je het wel gematigd doen en niet over de longen. Dan maar beter paffen. Natuurlijk is het helemaal ophouden met het spelen van wandelende schoorsteen het beste, maar als het echt niet anders kan: met mate.

Vreemd is het wel te moeten constateren dat het roken en de rokers vaak ‘te vuur en te zwaard’ worden bestreden en dat er aan alcoholverslaving veel minder aandacht wordt besteed. Te veel alcohol drinken is net zo slecht als teveel roken en toch worden de rokers verketterd en voor de alcoholisten allerlei hulpprogramma’s uitgedacht om hen van hun verslaving af te helpen.

Maar wat doe je als de kwalijke gevolgen van roken heel dicht in de buurt komen? Wanneer blijkt dat je dierbaren longkanker hebben en zij niet lang meer te leven hebben? Blijf je ze dan met de nek aan kijken? Blijf je ze dan verketteren? In onze familie zijn we in het vorige jaar met deze feiten geconfronteerd. Een zware tijd, maar geen onvertogen woord naar de betrokken geliefden, want je wilt ze niet kwijt, je wilt ze vasthouden. Dan is er alleen nog maar plaats voor liefde en zorg en afscheid nemen! En in zo’n proces van afscheid nemen kom je tot de conclusie dat we allemaal onze ongezonde gewoonten hebben en dat we er iets tegen moeten doen. Daarom deze aloude spreuk van de Bond zonder Naam:

“Verbeter de wereld, begin bij je zelf!”

Augustinus